

Broj: 03-1-37-14-255-2/18

Datum: 05.03.2018. godine

Istinomjer.ba

E-mail: istinomjer@istinomjer.ba

PREDMET: Jedinствени регистар бораца и корисника права из области борачко – инвалидске заштите, Одговор, доставља се -

VEZA: Ваš e-mail од 05.03.2018. године.

Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Агенција) је запримила упит Везе којим тражите коментар на изјаву федералног министра за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата, господина Салке Буковаревића, која је дата у разговору за ТВ1. Такође, тражите информације о законском основу, због чега вријеме проведено у оружаном снагама одређеног лица не може бити јавно објављено те копију аката којим је објава забрањена.

У вези са наведеним, обавјештавамо вас да је Агенција Федералном министарству за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата дала мишљење број: 03-1-02-1-72-2/17 РК од 20.02.2017. године у вези успостављања електронске базе јединственог регистра бораца и корисника права из области борачко – инвалидске заштите те намјере објављивања података из регистра на веб страници Министарства.

Нadalje, обавјештење број: 03-1-02-1-72-3/17 РК од 07.03.2017. године доставили смо „На руке“ министра Салка Буковаревића те у истом додатно појаснили став Агенције у вези предметног питања.

Актом број: 03-1-02-1-1301-2/17 од 15.01.2018. године, дата је мишљење на Приједлог правилника о успостави Јединственог регистра бранилаца и корисника права из области борачко – инвалидске заштите.

У прилогу вам достављамо побројане акте у којима су садржани одговори на достављена питања а за евентуална додатна појашњења стојимо на располагању.

С поштовањем,

Достављено:

- Naslovu,
- a/a.

DIREKTOR
Petar Kovacevic

Broj: 03-1-02-1-72-2/17 RK
Datum: 20.02.2017. godine

**Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida
odbrambeno oslobodilačkog rata
Alipašina 41
71 000 Sarajevo**

Predmet: Objavljivanje podataka iz jedinstvenog registra boraca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite na web stranici, Mišljenje, *dostavlja se –*

Veza: Vaš akt broj: 05-41-107/17 od 09.01.2017. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) zaprimila je akt Veze, u kojem obrazlažete aktivnosti i osnov za uspostavu elektronske baze podataka Jedinstvenog registra boraca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite (u daljem tekstu: Registar), a na osnovu Pravilnika o jedinstvenom registru boraca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite („Službene novine Federacije BiH“ broj: 53/09, u daljem tekstu: Pravilnik).

Navodite da imajući u vidu član 55. a u vezi sa članom 40. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/04 70/07 i 9/10, u daljem tekstu: Zakon o pravima branilaca), Ministarstvo vodi evidencije o korisnicima prava i dostavlja izvještaje o utrošenim sredstvima. Nadalje, u aktu Veze su obrazloženi razlozi i potrebe za uspostavu Registra, te tražite mišljenje u vezi namjere da se određeni podaci iz Registra objave u skladu sa članom 6. stav (1) tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka. Kao svrhu objavljivanja podataka i Registra, navodite „*da se javnosti učine dostupni podaci o korisnicima prava iz oblasti branilačko – invalidske zaštite kako bi se imao uvid u transparentno trošenje budžetskih sredstava na svim nivoima vlasti Federacije BiH, ...*“. Podaci bi bili dostupni javnosti putem web stranice Ministarstva.

Na osnovu člana 40. stav (2) tačka g) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, 76/11 i 89/11, u daljem tekstu: Zakon), daje se sljedeće:

MIŠLJENJE

U članu 4. Zakona propisani su osnovni principi obrade ličnih podataka kojih su obavezni svi kontrolori da se pridržavaju u postupku obrade ličnih podataka. Jedan od principa obrade ličnih podataka je princip pravičnosti i zakonitosti propisan u tački a) navedenog člana, koji podrazumijeva obradu ličnih podataka na osnovu zakonskog propisa koji se primjenjuje u konkretnoj oblasti.

Zaštita ličnih podataka obuhvaćena je članom 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama koji određuje poštivanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske, naglašava značaj vladavine zakona u demokratskom društvu, a posebno spriječavanje proizvoljnog miješanja u prava iz Konvencije.

Svaka obrada ličnih podataka je ograničenje privatnosti a da bi bila zakonita prema članu 8. stav 2. Konvencije moraju kumulativno biti ispunjena tri uslova:

1) da je propisana zakonom - Prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, izraz "propisano zakonom" i "u skladu sa zakonom" podrazumijeva ne samo puko propisivanje radnje domaćim zakonom, nego kvalitet tog zakona. Zakon treba biti podjednako i pristupačan i predvidiv, odnosno formulisan dovoljno precizno da omogući građaninu da usagласi svoje ponašanje. Da bi zakon ispunio ove zahtjeve mora pružiti određenu mjeru zakonske zaštite od proizvoljnog miješanja javnih vlasti u prava koja štiti Konvencija. Zakon mora dati dovoljno jasan obim bilo kakvog diskrecionog prava koje se daje javnim vlastima, kao i način kako se ono izvršava (Predmet: Rotaru protiv Rumunije, predstavka br. 28341/95, presuda od 4 maja 2000. godine stav 52, Rekvenyi protiv Mađarske, predstavka br. 25390/94 presuda od 20 maja 1999. godine, stav 34).

2) da se vrši u jednom od legitimnih ciljeva - Dopušteni osnov za ograničenja prava privatnosti zahtjeva „da se isto vrši u jednom od legitimnih ciljeva“ i obuhvata državnu sigurnost, javnu sigurnost, javni red, sprječavanje nereda ili kriminala, zaštita zdravlja ili morala, zaštita ugleda, prava i sloboda drugih, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanje otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju i očuvanje autoriteta i nepristrasnosti sudstva. Ipak samo pozivanje na ove uslove od strane države nije dovoljno, jer bi onda garantovanje prava utvrđenih Konvencijom bilo iluzorno.

3) da je neophodna u demokratskom društvu - „Neophodnost u demokratskom društvu“ prema stanovištu Evropskog suda za ljudska prava pretpostavlja vaganje suprotstavljenih interesa u cilju utvrđivanja da li je ograničenje garantovanih prava opravdano i u skladu sa Konvencijom.

„Neophodnost“ prema tom stavu znači – hitno društveno potrebno i da ograničenje prava mora biti srazmjerno cilju kome se teži što obavezuje nacionalne vlasti da moraju primjeniti metod koji je najmanje restriktivan u odnosu na pravo privatnosti (Predmet: Sporrong i Lonroth protiv Švedske, predstavka br. 7151/75, presuda od 23 septembra 1982, stav 69).

„Proporcionalnost“ se u kontekstu analize neophodnosti u demokratskom društvu javlja kao test u kojem se ispituje da li je „restriktivna mjera srazmjerna legitimnom cilju kojem se teži“, da li postoji „goruća socijalna potreba“ za takvu restrikciju, te da li su razlozi koji su dati „relevantni i dovoljni“.

Dakle, da bi određeno mješanje u privatnost bilo zakonito prema članu 8. stav 2. Konvencije moraju kumulativno biti ispunjena tri uslova: da je isto propisano zakonom, da je nužno društveno potrebno i da ograničenje prava mora biti srazmjerno legitimnom cilju kome se teži.

Na osnovu informacija dostavljenih u aktu Veze, utvrđeno je da Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata (u daljem tekstu: Ministarstvo) uspostavlja Registar na osnovu Pravilnika koji je donesen na osnovu člana 55. stav (1) a u vezi sa članom 40. Zakona o pravima branilaca. Član 55. Zakona o pravima branilaca, u stavu (1) pored ostalog propisuje da će federalni ministar donijeti bliže propise o „...načinu vođenja evidencije o korisnicima prava i izvršenim isplatama i dostavljanju izvještaja o utrošenim sredstvima, prema ovom Zakonu.“

Nadalje, član 40. istog zakona u stavu (1) propisuje da prvostepeni organ vodi kompletnu evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, i dostavlja Ministarstvu mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama. Stavom (2) člana 40. propisano je da „Način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana, rok za dostavu i obrazac izvještaja propisuje federalni ministar...“.

Na osnovu postojećeg zakonskog rješenja, nesporno je pravo Ministarstva da prikuplja mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplata, te propisuje način vođenja evidencije i izvještavanja od strane prvostepenih organa.

Međutim, Zakonom o pravima branilaca kao relevantnim propisom nije utvrđen pravni osnov za uspostavu i vođenje Registra te samim tim nije ispunjen osnovni uslov zakonite obrade ličnih podataka i ograničenja privatnosti.

Nadalje, iz Pravilnika, proizilazi da bi se u Registru, pored ostalih, obrađivali podaci koji se odnose na JMB, nacionalnost, vjeroispovjest, zdravstveno stanje (ranjen, oboljenje, ozljeda) i podaci o sudskim (krivičnim) kaznama. Zakonita obrada navedenih podataka takođe nužno podrazumjeva postojanje zakonskog pravnog osnova.

Kada je u pitanju obrada jedinstvenog matičnog broja relevantan je Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH” broj: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15). Prema članu 18. stav (1) navedenog zakona, obrada jedinstvenog matičnog broja građana može se vršiti samo ako je to zakonom izričito propisano.

Podaci o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti, zdravstvenom stanju i krivičnim presudama spadaju u posebnu kategoriju podataka, čija je obrada shodno članu 9. stav (1) Zakona, zabranjena, osim u slučaju izuzetaka iz stava (2) istog člana. Takođe, kada se vrši automatska obrada posebne kategorije podataka, zakonom mora biti predviđena i odgovarajuća zaštita. (član 9 i 10. Zakona).

Međutim, bez obzira na nepostojanje zakonske norme kao osnova, ovdje se namće pitanje neophodnosti obrade ličnih podataka o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti, zdravstvenom stanju i krivičnim presudama te koji legitimni cilj se treba ostvariti zadiranjem u privatnost svih branilaca i korisnika prava, u ovoj mjeri. Analizom propisa i dostavljenih informacija, Agencija nije utvrdila a u aktu Veze nisu obrazloženi relevantni i dovoljno jasni razlozi koji bi bili opravdani realnom društvenom potrebom i legitimnim ciljem koji se želi postići obradom ovih podataka.

Shodno navedenom, uspostavljanje Registra, kao elektronske zbirke ličnih podataka, na predloženi način bilo bi suprotno principu zakonitosti i pravičnosti iz člana 4. stav (1) tačka a) Zakona.

Ističemo da Agencija ne spori uspostavljanje i vođenja Registra, ali je za to neophodno obezbjediti adekvatan zakonski okvir, tj. zakonom propisati pravni osnov, svrhu, prava, odgovornosti i mjere zaštite ličnih podataka te utvrditi vrste ličnih podataka koje će biti srazmjerne cilju koji se želi postići, bez proizvoljnog mješanja u pravo na privatnost.

Posebno pitanje, koje je prioritet Vašeg interesovanja, je objava određenih podataka iz Registra, na web stranici Ministarstva. Svrha objave je da se podaci učine dostupnim javnosti, kako bi se imao uvid u transparentno trošenje budžetskih sredstava i utvrđivanje tačnog broja branilaca i korisnika prava. Kao osnov za objavu podataka navodite član 6. stav (1) tačka a) Zakona, koji propisuje pravo na obradu ličnih podataka bez saglasnosti nosioca podataka, pod uslovom „*ako vrši obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom*“.

Analizom odredi Zakona o pravima branilaca, utvrđeno je da istim nije propisano objavljivanje ličnih podataka korisnika prava putem web stranice, odnosno obaveza da se isti učine dostupnim najširoj javnosti, niti je to opravdano ispunjavanjem bilo koje nadležnosti Ministarstva. Dakle, za objavu podataka na web stranici ne postoji zakonom utvrđen osnov.

Generalno, objavljivanje podataka na internetu predstavlja invazivan način na koji se kontinuirano vrši mješanje u privatnost pojedinca i stvara neopravdan rizik da se objavljeni podaci zloupotrijebe u različite svrhe, a naročito kada se radi o kategorijama iz oblasti boračko – invalidske zaštite.

Stoga smo mišljenja da i u slučaju kada bi se zakonom propisala obrada ličnih podataka korisnika prava iz boračko – invalidske zaštite na web stranici, ista ne bi bila u skladu sa principom pravičnosti i zakonitosti iako bi formalno postojao zakonski osnov.

Kako je ranije obrazloženo, "*propisano zakonom*" ne znači samo puko propisivanje radnje zakonom, nego kvalitet tog zakona. Naime, zakon mora pružiti određenu mjeru zaštite od proizvoljnog miješanja javnih vlasti u prava koja štiti Konvencija.

Iz akta Veze, nije moguće utvrditi opravdanu svrhu, neophodnost i legitiman cilj koji bi se želio postići objavom podataka korisnika prava iz boračko – invalidske zaštite na web stranici.

Naime, kao svrha objavljivanja podataka navedeno je „*da se javnosti učine dostupnim podaci ... kako bi se imao uvid u transparentno trošenje budžetskih sredstava, kao i utvrđivanje tačnog broja branilaca i korisnika prava...*“.

Rukovodeći se razlozima transparentnosti, na ovaj način, na web stranicama bi se kao redovna aktivnost objavljivali podaci za sve isplate iz budžeta (plate, penzije, socijalna primanja itd.), što je neprihvatljivo sa aspekta zaštite ličnih podataka.

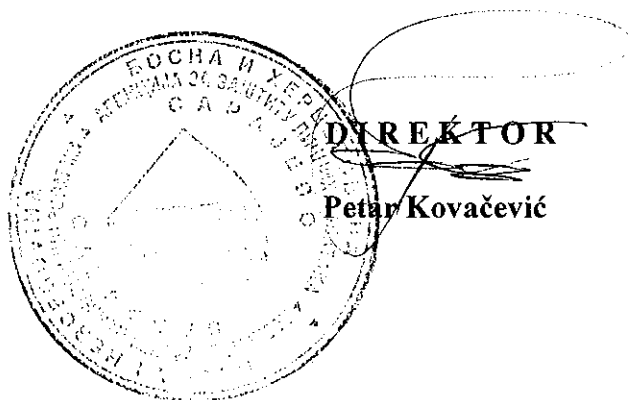
Zaključno, činjenje dostupnim javnosti određenih podataka, ne može biti samo sebi svrha, niti se transparentnost u trošenju budžetskih sredstava postiže trajnom i neograničenom objavom na web stranici, svih ličnih podataka koje javni organ obrađuje. Isto tako apsurdno je da javnost utvrđuje tačan broj branilaca i korisnika prava a niz nadležnih javnih organa je uključeno u postupak sticanja i kontrole ostvarivanja tog prava.

Imajući u vidu navedeno, jasno je da je namjera objavljivanja podataka o korisnicima prava na web stranici rezultat proizvoljnosti, da bi predstavljala kršenje prava na privatnost zagarantovanog članom 8. Konvencije i obrade ličnih podataka suprotno principima utvrđenim u članu 4. Zakona.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- Spis predmeta

Broj: 03-1-02-1-72-3/17 RK

Datum: 07.03.2017. godine

**Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida
odbrambeno oslobodilačkog rata
Alipašina 41
71 000 Sarajevo**

N/r ministra Salka Bukvarevića

Predmet: Objavljivanje podataka iz jedinstvenog registra boraca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite na web stranici, obavještenje, *dostavlja se* –

Veza: Naš akt broj: 03-1-02-1-72-2/17 RK od 20.02.2017. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini aktom broj i datum iz Veze, dala je mišljenje Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata, koje se odnosi na uspostavljanje elektronske baze jedinstvenog registra boraca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite te objavljivanje podataka iz registra na web stranici Ministarstva.

U navedenom Mišljenju obrazloženi su uslovi koji moraju biti ispunjeni za zakonito uspostavljanje jedinstvene elektronske baze registra. Takođe, dato je mišljenje da bi objava registra na web stranici Ministarstva bila suprotna Zakonu o zaštiti ličnih podataka pa i u slučaju kada bi zakonom bilo propisano njegovo objavljivanje.

Dakle, za uspostavu registra je neophodan adekvatan zakonski osnov dok bi objava registra na web stranici u svakom slučaju bila neprihvatljiva.

Imajući u vidu navedeno, očigledno je da nisu tačne informacije koje su objavljene u medijima koji prenose Vaše stavove, da je Agencija pismeno odgovorila „*da objava oba registra mora biti zakonom definirana*“.

U prilogu akta dostavljamo Vam kopiju Mišljenja da se još jednom neposredno upoznate sa stavom Agencije po navedenim pitanjima.

S poštovanjem,

PRILOG: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- Spis predmeta

DIREKTOR
Petar Kovacević

Broj: 03-1-02-1-1301-2/17
Datum: 15.01.2018. godine

**Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida
odbrambeno oslobodilačkog rata
Alipašina 41
71 000 Sarajevo**

Predmet: Prijedlog pravilnika o uspostavi Jedinственог регистра branilaca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite, Mišljenje, *dostavlja se –*

Veza: Vaš akt broj: 05-41-6296/17-1 od 25.12.2017. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) zaprimila je akt Veze, u čijem prilogu je na mišljenje dostavljen Prijedlog pravilnika o uspostavi Jedinственог регистра branilaca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite (u daljem tekstu: Prijedlog).

Na osnovu člana 40. stav (1) tačka d) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, 76/11 i 89/11), daje se sljedeće:

MIŠLJENJE

Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon), je opšti propis koji reguliše obradu i zaštitu ličnih podataka i primjenjuje se na lične podatke koje obrađuju svi javni organi, fizičke i pravne osobe, osim ako drugi zakon ne nalaže drugačije. Cilj Zakona je da se na teritoriji Bosne i Hercegovine svim licima, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, osigura zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda, a naročito pravo na privatnost i zaštitu podataka u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose.

Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/04 70/07 i 9/10, u daljem tekstu: Zakon o pravima branilaca) u članu 55a. je propisano da će Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), uspostaviti jedinstveni registar. Na osnovu analize dostavljenog Prijedloga, utvrđeno je da se isti donosi na osnovu ovlaštenja iz člana 55b. Zakona o pravima branilaca te da će jedinstveni registar biti dostupan svim nivoima vlasti u Federaciji BiH.

Ista formulacija, da će jedinstveni registar biti dostupan svim nivoima vlasti u Federaciji BiH, navodi se i u članovima 2, 5 i 9. Prijedloga.

Bez obzira na prostojanje zakonske norme, koja formalno predstavlja pravni osnov, ovdje ne postoji neophodnost kao drugi bitan uslov za zakonitu obradu ličnih podataka, odnosno njihovu dostupnost svim nivoima vlasti u Federaciji BiH. Takođe, ovakvo rješenje je suprotno svrsi obrade podataka u jedinstvenom registru a ne postoji ni legitimni cilj koji se treba ostvariti zadiranjem u privatnost u ovoj mjeri.

Nesporno je da podaci iz jedinstvenog registra mogu biti dostupni tačno određenim resorima koji se bave pitanjima boračko-invalidske zaštite ali dostupnost podataka svim nivoima vlasti u Federaciji BiH, samo zbog toga što je to propisano, je neprihvatljiva.

Nadalje, Prijedlog u članovima 5 i 8., kao vrste podataka u popisu branilaca i korisnika prava, propisuje JMB i nacionalnost.

Obzirom da smo u vezi obrade navedenih vrsta podataka te uopšte zakonitosti obrade ličnih podataka (propisivanje, dostupnost, objava itd.) dali detaljno obrazloženje u mišljenju broj: 03-1-02-1-72-2/17 RK od 20.02.2017. godine, smatramo nepotrebnim iste principe ponavljati i ovaj put.

Mišljenja smo da je član 15. Prijedloga nepotreban jer zakoni koji se navode u istom obavezuju da se po njima postupa i nema svrhe da se na njihovu primjenu upućuje podzakonskim aktom.

Ukazujemo i na činjenicu da Zakonom o pravima branilaca i Prijedlogom nisu propisane mjere zaštite ličnih podataka u jedinstvenom registru.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- Spis predmeta

DIREKTOR

Petar Kovačević